

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izven nedej in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Velika aktivnost italijanske diplomacije: Vsa pota vodijo v Rim

Mednarodni položaj Italije

— Avstrija vedno bolj oklepa, a tudi Madžarska išče nove orijentacije — Značilna potovanja

Pariz, 19. maja. r. Stališče, ki ga je zavzela Italija v italijansko-ahesinskem sporu, njen odpor proti Društvu narodov ter dogodki, ki so se odigrali v zadnjem času v Avstriji, zbuja v francoskih političnih in diplomatskih krogih veliko pozornost. V Parizu so si na eni strani na jasnem, da je zašla Italija s svojo trgovsko politiko v zagato, iz katere išče sedaj izhoda. Trajni odpor proti Društvu narodov je nemogoč. Za Italijo postaja to vprašanje tem bolj pereče, ker je računati v bodoče s tesnim sodelovanjem med levičarsko francosko in reformirano angleško vlado.

V takem položaju je razumljivo, da išče Italija opore na vse strani. Nemčija, na katero so v Rimu zelo računali, je še vedno skrajno rezervirana in čaka, kako se bodo razvili odnosi med Rimom, Parizom in Londonom. Zato preostajajo Italiji le njeni najbližji zavezniki, Avstrija, Madžarska in Albanija, ki pa v resnici ne pomenijo mnogo. Izgleda, da se je Angležem že posrečilo zabiti Italiji klin v Avstriji, kjer je bil preko noči odzgan Mussolinijev najzvestejši opreda knez Starhemberg. Schuschnigg pa kaže vedno več volje, da se otrese italijanske varuštva, ki Avstriji ni prav nič koristilo, pač pa jo spravilo v nemogoč mednarodni položaj. Avstrija išče sedaj zaslombe na zapadu. Prav tako pa je tudi Madžarska na razpotju. Srce jo sicer vleče v Rim, toda zdrava pamet narekuje druga pota. Kar se Albanije tiče, ji v Parizu ne pripisujejo druge vloge, kakor vlogo italijanske kolonije, ki jo bo slej ali prej doletela usoda Abesinije.

Kaj je opravil v Rimu knez Starhemberg

Spričo takega razvoja dogodkov v pariških krogih z zanimanjem zasleduje romanja avstrijskih in madžarskih državnikov. Največje zanimanje vlada za potovanje kneza Starhemberga in za vlogo, ki jo bo v bodoče igral v avstrijski politiki. Mnenja so v tem pogledu deljena. Eni so mnenja, da je njegove igre konec, ter da mu ne preostane nič drugega, kakor da reformira svojo Heimwehr in morda kdaj pozneje skuša preko nje vplivati na avstrijsko politiko. Drugi zopet dvomijo, da bi se Starhemberg udal in se brez vika in krika umaknil v ozadje.

Zanimivo je, da je skupno s Starhembergom odstopal v Rim tudi njegov dolgoletni osebni prijatelj in sodruhin industrijec Mandl, glavni direktor tvornice municije v Hirtenburgu, spremil pa in je tudi italijanski tiskovni ataše na Dunaju Morelle, ki je tvoril dolgo vrsto let zaupno zvezo med italijanskim in avstrijskim fašizmom. Danes se je knez Starhemberg s svojim spremstvom vrnil na Dunaj. Za drevi je sklicano zaupno zborovanje heimwehrovskih voditeljev iz cele Avstrije. Vsa javnost z napetostjo pričakuje, kakšno poročilo prinaša Starhemberg iz Rima. Po zaupnih informacijah je bil njegov posej pri Mussoliniju uspešen in usoda Heimwehra rešena. Drugo pa je vprašanje, ali bo Heimwehr sedaj skušala z nasiljem srenmiti razvoj avstrijske politike. Dosedanje izkušnje kažejo, da avstrijske vlade proti Heimwehru niso bile posebno odporne in da je na koncu še vedno zmagovala stališče, ki so ga zavzeli Starhemberg in njegovi zaplecniki.

Tajna misija grofa Bethlena na Dunaju

Tudi dvadnevni poset bivšega madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena na Dunaju odkriva marsikaj. Sprva so skušali ta obisk madžarskega veljaka popolnoma zatajiti. Sedaj sicer že priznavajo, da je Bethlen bil na Dunaju, zatrjujejo pa, da se je bavil zgolj z zasebnimi zadevami. Si noči se je vrnil v Budimpešto, kjer je takoj nato imel sestanek z zunanjim ministrom Kanyo in nekaterimi drugimi vodilnimi madžarskimi politiki. S te strani se doznava, da je bil Bethlen na Dunaju v posebni misiji. Njegova naloga je bila ugotoviti, kaj bo storila

Avstrija, ako Italija izstopi iz Društva narodov, kar se smatra za vedno bolj verjetno. Italija pritiska na Avstrijo in Madžarsko, da sledita njenemu zgledu. Kakšen odgovor je dobil Bethlen na Dunaju, še ni znano. Značilno pa je, da bo drevi tudi Bethlen odstopal v Rim, kamor mu bo v par dneh nazbrže sledil tudi avstrijski kancelar dr. Schuschnigg. Nobenega dvoma ni, da je razvila italijanska diplomacija veliko aktivnost, da okrepi svoj oman položaj v Evropi, zlasti pa, da prekriža račune Angležem, ki so pridno na delu, da izpodrinejo Italijo v srednji in južnovzhodni Evropi.

Gömbös proti Rimu?

V zvezo s tem spravljajo v pariških krogih tudi vesti o skorajšnji spremembi na Madžarskem. Govori se namreč da namerava ministrski predsednik general Gömbös podati ostavko ter da se ne misli več vrniti z bolezenskega dopusta, ki ga je pred par dnevi nastopil. Uradno so te vesti sicer demantirali, vendar pa se na shodih javno razširjajo. Trdi se, da je Gömbös proti nadaljevanju rimske politike ter da se vedno bolj nagiba k Berlinu v upanju, da bo v doglednem času prišlo do spora-

zuma med Nemčijo, Francijo in Anglijo. V tem primeru bi se tudi položaj Madžarske znatno okreplil, ako bi sodelovala na nemški strani, dočim si Gömbös od nadaljnjega sodelovanja z Italijo obeta samo nove nepravilike. Bethlen je nasprotno mnenja, da bi bilo treba sodelovanje z Italijo še okrepiti, ker upa, da se bodo mogle samo na strani Italije uresničiti madžarske revizionistične težnje.

Vsekako bo razvoj dogodkih v teku prihodnjih dveh, treh tednov pokazal, kako se bodo razvili odnosi med Rimom, Dunajem in Budimpešto na eni ter Rimom, Parizom in Londonom na drugi strani.

Madžarski prosvetni minister potuje v Berlin

Budimpešta, 19. maja. tr. Madžarski prosvetni minister Homan bo 24. maja odstopal v Berlin. Njegovo potovanje je uradnega značaja. Udeležil se bo manevrov nemške mornarice in obiskal Hitlerja, Göring in Göbbelsa. V Berlinu mu bodo podelili diplomsko častnega doktorja berlinske univerze. Načela se bodo tudi pogajanja za izboljšanje pogodbe, ki je bila sklenjena med Madžarsko in Nemčijo in ki govori o kulturnih odnosih med obema državama.

Dedščina maršala Pilsudskega

Nova poljska vlada bo šla po poti, ki jo je začrtal maršal Pilsudski

Varšava, 19. maja. z. Organ vojaških krogov »Polska Zbrojna« podčrtava dejstvo, da je ministrski predsednik general Skladkowski obdržal tudi notranje ministvo. To dokazuje, da se hoče vzdržati notranji red in mir, ki je brezpogojno potreben za dobro gospodarsko in zunanjo politiko. Poleg tega pa bo ministrski predsednik lahko posvetil svojo pozornost tudi ojačanju poljske armade. Vse to dokazuje, da bo ministrski predsednik znal

varovati dedščino pokojnega maršala Pilsudskega.

Poljska in pomorski pakt

Varšava, 19. maja. z. Angleška vlada je povabila tudi poljsko vlado, da naj pristopi k pomorskemu paktu, ki je bil sklenjen med Francijo, Anglijo in USA 25. marca t. l. Poljsko veleposlanstvo v Londonu je dobilo nalog, da naj se začne z angleško vlado takoj pogajati o vsem tem. V imenu vlade se bo razgovarjal pomorski kapitan Sokolski, ki je že v Londonu.

Zaradi pretepa splošna stavka

Nemogoče razmere na španskem

Madrid, 19. maja. AA. Havas poroča: V Santiagu de Compostella so se sestali poslanci in kompromisarioti, ki so poslali vladi zahtevo, naj se da Galiciji takoj avtonomija. Na odgovor bodo čakali samo do konca junija.

Včeraj so marksistični sindikati v Zamori sklenili, da proglase splošno stavko, ki se je čez nekaj ur razširila na vso pokrajino. Ves promet počiva in trgovine so bile odprte le nekaj ur. Povod za stavko je bil pretep, ki se je v nedeljo odigral med gostilničarjem in njegovimi prijatelji in marksisti v vasi Aspariego. Pri tem pretepu je bila ubita ena oseba, tri osebe so bile težko ranjene, 14 pa je lahko

ranjenih. Močni policijski oddelki so odšli v Zamoro.

Barcelona, 19. maja. z. Stavka delavcev in nameščencev v hotelski in gostilničarski industriji še traja. V mestu je prišlo ponekod do spopadov. Stavkujoči so metali kamenje na izlozbe tistih podjetij, ki so začela z delom. Predstavniki delodajalcev so začeli pogajanja s katalonsko vlado, da bi se čimprej rešil spor. Zaradi stavke so imele mlekarne v Barceloni včeraj rekordni obisk. Tudi v posameznih kinih je bilo opaziti isto. Predsednik katalonske vlade Companys je izjavil časnikarjem, da bo skušal čimprej izvesti program svoje stranke.

Hösch ni izvršil samomora

Berlin, 19. maja. AA. DNB poroča: Nekateri tuji listi med njimi tudi »Sunday Referee«, so objavili vest, v kateri trdijo, da je nemški veleposlanik v Londonu v. Hösch napravil samomor iz političnih razlogov. Ob tej priliki sta agencija Reuter in nemško veleposlanstvo v Londonu izdala poročilo, da so te vesti neresnične in klevete. V zvezi s tem DNB izve, od nekoga sorodnika pokojnega veleposlanika, da je v. Hösch že več let bolehal na srčni napaki. To je ugotovil tudi zdravnik v Londonu, ki je bil takoj poklican, ko je veleposlanik umrl. Po tem takem je ta vest od začetka do kraja izmišljena in se za sedaj lahko navaja samo kot dokaz, da se nekateri krogi v inozemstvu ne strajajo niti pred smrtjo uglednega uradnika in diplomata, samo če jim to pride v račun v njihovi protinemski propagandi. S tem hočejo širiti najrazličnejše senzacionalne laži o Nemčiji.

Železničarska stavka v Mehiki

Mexico, 19. maja. Snoči se je začela splošna stavka železničarjev v Mehiki. Ob 23. uri je bil dan znak s piskanjem lokomotiv in siren. Pogajanja doslej še niso uspela. V stavki sodeluje več ko 50.000 delavcev in nameščencev železničarske stroke. Menijo, da je to prvi spopad med predsednikom Caldenasom in ekstremisti. Vrhovno državno sodišče je proglasilo stavko železničarjev za nezakonito, če se stavkuječe v 24 urah ne vrnejo na delo. Pogodbe med delavstvom in železničarskimi družbami bodo proglašene za nične in podjetja lahko zaposlijo druge delavce, vzpostavijo normalen železniški promet.

Hoover ne bo več kandidiral

Chicago, 19. maja. AA. Bivši predsednik Hoover je izjavil, da ne želi več biti kandidat za predsednika USA.

Zahteve francoskih levičarjev

Skrajšanje delovnega časa, obvezne kolektivne pogodbe, podaljšanje šoloobvezne dobe do 16. 1.

Pariz, 19. maja. AA. Havas poroča: Odbor splošnega delavskega sindikata se je sestal včeraj in je zahteval od nove vlade, da naj takoj podvzame vse potrebno, da se zmanjša brezposelnost. Odbor predlaga: da se skrajša delovni čas, uvedejo obvezne kolektivne pogodbe in orga-

nizira kontrola itd. Te reforme naj se izvedejo z novimi zakoni, na drugi strani naj pa tudi administrativne in upravne edince store svoje v svojem delokrogu. Obenem zahtevajo, naj se obvezni šolski pouk podaljša do 16. leta.

Vehib-paša o vzrokih abesinskega poraza

Odpor Abesincev, ki je bil dobro organiziran, so zrušili samo strupeni plini

Portsaid, 19. maja. r. V Portsaid je dopotoval general Vehib-paša, bivši načelnik štaba abesinske južne armade. Policija je poskrbela vse za njegovo varnost. Vehib-paša je izjavil, da je bil njegov načrt za obrambo južnega dela Abesinije zelo dober in je on na južni fronti ustvaril pravo Hindenburgovo črto. Po njegovem mnenju je morala abesinska vojska popustiti samo zaradi tega, ker so Italijani uporabljali strupene pline.

Londo, 19. maja. z. Današnji listi zelo obširno komentirajo izgon novinarjev iz

Addis Abebe, med temi je tudi dopisnik »Timesa« Steer. Italijanske oblasti so tega novinarja obtožile, vohunstva in protitalijanske propagande. Listi trdijo, da so te obtožbe popolnoma brez podlage. »Times« prinaša poročilo svojega posebnega dopisnika iz Džibutija in pravi, da gre za čisto politično zadevo. Maršal Badoglio noče v Addis Abebi pustiti drugih novinarjev, kot smo tiste, ki so akreditirani pri italijanskem vrhovnem poveljstvu, a to so samo Italijani.

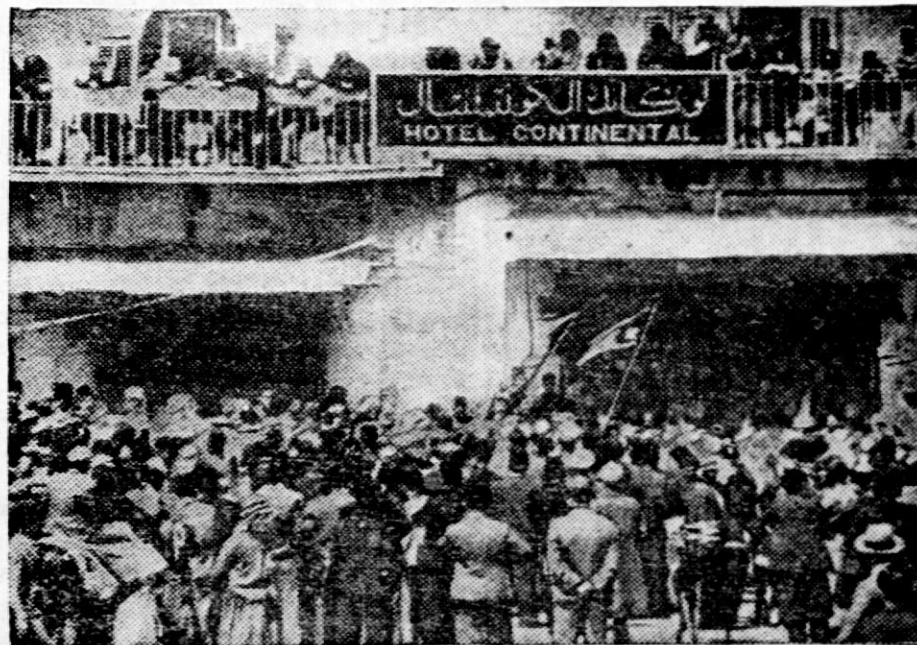
Krvavi nemiri v Palestini

Obsedno stanje je poostreno

Jeruzalem, 19. maja. AA. Položaj v Palestini je v drugem mesecu stavke še bolj napet. V neposredni bližini nemške kolonije v Jeruzalemu je v veliki nevarnosti skladišče bencina in olja, ker je nekdo namenoma zažgal drvarnice, ki se nahajajo v bližini skladišča. Požar so lahko pravočasno pogasili. Aretirali so soferja, ki je žid. Obsedno stanje je poostreno.

O priliki pogreba Avstrijca, ki je bil včeraj ubit, je prišlo do novega spopada. Okoli tisoč Arabcev je prišlo v katoliško cerkev v starem mestu, da bi se udeležili pogreba. Ko so telo prenesli v mrtvašnico so Arabci odnesli s seboj krsto z mrtličem, policija pa jih je razgnala.

Nemiri v Jaffi

Arabski vohod v muslimanski četrti Jaffe, kjer pozivajo govorniki na bojkot židovskega življa

Švica proti obnovi odnošajev z Rusijo

Basel, 19. maja. AA. DNB poroča: Na včerajšnji seji zveznega sveta je Motta, izrazil svoje nezadovoljstvo, ker je trgovinski odbor parlamenta sklenil, da bo v mesecu juniju parlamentu predložil načrt zakona o postavitvi trgovinskih odnošajev s Sovjetsko Rusijo. Motta je rekel, da je treba odbiti, da se trgovinski odbor spušča v zadeve, ki spadajo v območje zunanje politike.

Šahovski turnir v Nauheimu

Nauheim, 19. maja. i. V II. kolu šahovskega turnirja je Bogoljubov premagal Weissbergerja, dr. Vidmar je remiziral z Relletabom, van den Bosch pa s Heinickejem. Tudi ostale partije so bile remis. V izpolnilo našega včerajšnjega poročila navajamo še preostale partije prvega kola: Weissberger je premagal Heinickeja, remis sta pa bili partiji Keres-Relletab in van den Bosch-dr. Aljechin. Slednja je trajala 72 potez. Stanje po II. kolu: Ahues 1 in pol, Heinicke pol, vsi ostali pa po 1 točko.

Ustanovimo fond za zdravljenje jetrnih! Milijon Slovencev naj prispeva milijon dinarjev za borbo proti jetli!

Aretacija klerikalnega prvaka v Gradcu

Dunaj, 19. maja. AA. Z uradne strani se sporoča, da je bil včeraj aretiran predsednik Delavske zbornice v Gradcu in predsednik pokrajinske zveze »Freiheitsbunda« Stajersko in voditelj krščansko-socialnega delavskega gibanja na Stajerskem Müller. Njegova aretacija je v zvezi z afero Phonixa.

Policijski kongres v Beogradu

Berlin, 19. maja. AA. Na izrednem kongresu mednarodne komisije kriminalne komisije, ki bo v Beogradu od 25. do 31. maja, bo vodil nemško delegacijo šef nemške policije, brigadni general Daligre. Namen kongresa je izmenjava izkušenj, zbranih pri kriminalni policiji vseh držav sveta v boju s kriminalnostjo.

Iz katastrske službe

Beograd, 19. maja. AA. Imenovan je za višjega geometra pri katastrski upravi v Ljubljani Vilko Minati, doslej geometer pri katastru v Novem Sadu. — Premišljen je h katastrski upravi v Radovljici Jakob Stanovnik, doslej pri katastrski upravi v Ogulinu.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE
Curih, 19. maja. Beograd 7, Pariz 20.365, London 15.375, Newyork 309.25, Bruselj 52.30, Milan 24.30, Madrid 42.20, Amsterdam 208.95, Berlin 124.50, Dunaj 55.90, Praga 12.51, Varšava 58.10, Bukarešta 2.50.

